

YES, WE CAN HANDLE THE TRUTH!

WHISTLEBLOWING — DEMOKRATIETS SIKKERHEDSVENTIL MOD MAGTFULDKOMMENHED

FOREDRAG VED DAN ELLSBERG OG FRANK GREVIL

I et parlamentarisk demokrati er magten som udgangspunkt forankret i parlamentet: »Ingen over, ingen ved siden af Folketinget.«

Alligevel forekommer det påfaldende ofte, at regeringen og dens embedsapparat »glemmer« at delagtiggøre befolkningens demokratisk valgte repræsentanter i grundlaget for vigtige politiske beslutninger. Af og til er der embedsmænd, der føler så stor lede ved denne magtfuldkommenhed, at de uanset omkostningerne for dem selv vælger at gå til offentligheden med deres viden.

Det er ikke et fænomen, der er begrænset til Danmark. Danmark »udmærker« sig til gengæld ved at være ét af de vestlige demokratier, der har den mest lukkede statslige forvaltning. De mekanismer i form af f.eks. aktindsigt og spørgsmål til ministrene, som skal sikre offentligheden indblik i vigtige beslutningsprocesser, er i praksis så rudimentære, at kun »whistleblowing« formår at trænge gennem panseret.

RUC har fået to kendte »whistleblowers« som gæstetalere. De vil på baggrund af deres respektive erfaringer tale over emnet »whistleblowing som sikkerhedsventil i et demokratisk samfund«.

Daniel Ellsberg er mest kendt for lækagen i 1971 af 7000 sider tophemmelige dokumenter der senere blev kendt som *Pentagon Papers*. Dokumenterne blev lækket til Senatets udenrigspolitiske udvalg i 1969 samt 19 amerikanske aviser i 1971. Han blev tiltalt med krav om 115 års fængsel, men sagen blev opgivet i 1973 og indirekte førte lækagen til, at USA trak sig ud af Vietnam, samt at præsident Richard Nixon måtte gå af i utide.

Dan Ellsberg arbejdede i en årrække som analytiker ved tænketanken RAND afbrudt af en periode i Pentagon 1964–65 og ved USA's ambassade i Sydvietnam 1965–67. Hans arbejdsområder har omfattet USA's politik i Vietnam, krisestyring samt kontrol med kernevåben. Han er i dag foredragsholder, forfatter og aktivist. Ulovlige interventioner og kontrol med kernevåben er nogle af de problemområder, han især interesserer sig for. Senest har han sammen med en gruppe nuværende og forhenværende efterretningsfolk offentligt opfordret til whistleblowing for yderligere at afdække, hvorledes efterretninger blev misbrugt i USA før og under krigen mod Irak.

Frank Grevil står i disse dage tiltalt ved Københavns Byret for i februar 2004 at have udleveret fortrolige dokumenter fra Forsvarets Efterretnings-tjeneste (FE) for at imødekomme pressens og oppositionens ønske om indblik i regeringens beslutningsgrundlag for at deltage i Irak-krigen. Siden han valgte at stå frem med navn og ansigt, har han utrætteligt fremført sin påstand om, at FE er en unødigt lukket organisation plaget af alvorlige ledelsesproblemer og manglende kilder.

Frank Grevil er civilingeniør, HD og major af reserven. Han arbejdede i erhvervslivet 1985–1993, var 1994–2001 lektor på Hærens Officersskole og 2001–2004 FE's ekspert i kemiske våben. Han er i dag freelanceoversætter og -konsulent samt foredragsholder.

RUC BYGNING 01 — »STORE AUDITORIUM«

TIRSDAG DEN 26. OKTOBER 2004 KL. 15:30–17:00